

ERDÉLYI KÖZ- ÉS MEZŐGAZDA- SÁGI HAVI FOLYÓIRAT

GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

A lapfelügyelő bizottság irányítása mellett
szerkeszti és kiadja:

TÖRÖK BÁLINT
az E. G. E. igazgatója.

ROVATVEZETŐK:

BODOR KÁLMÁN
BORÓCZY LÁSZLÓ
FARKAS ÁRPÁD
GYALUI SÁNDOR
KONCZ GYÖRGY
KORPONAY KORNÉL
KORPONAY FERENC
DR. OBERDING JÓZSEF
DR. RÉCSEY LAJOS
DR. SCHILLING DEZSÓ
DR. SZENTKIRÁLYI SAMU

Az Erdélyi Gazdasági Egylet
tagjai az Erdélyi Gazdát tagsági
illetmény fejében kapják.

Az évi tagdíj 60 L.

Nem tagok részére
az előfizetési díj egy évre 80 L.

A LAP AZ E. G. E. TULAJDONA.

44.

Consulatul Maghiar
Bucuresti
(Magyar Konzulátusnak)

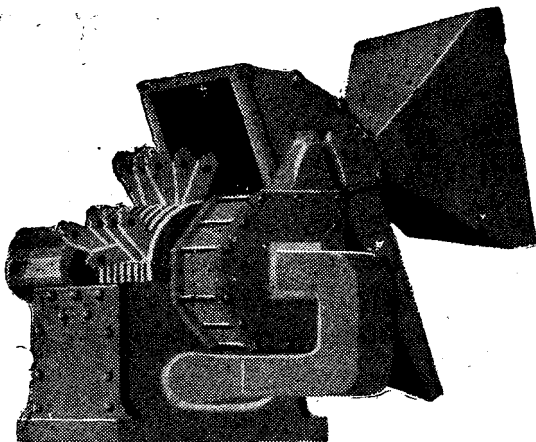
e. f.

Cluj

Str. Moşilor 3. I. eteet.

MEDICAGO egyetemes öröl- és zúzógép a mezőgazdaság megsegítője

Egy munkafolyamattal tetszés szerinti finomságra öröl lucernát, lóherét, baltacimet és minden egyéb szálas takarmányt, morzsolt és csöves tengerit, árpát, rozst és minden egyéb szemes terményt, tengeriszár-tépésre, olajpogácsa őrlésére is kiválóan alkalmas. Teljesítménye rendkívül nagy, teljesen hidegen öröl. Felül-mul minden eddigi őrlőgépet.

Ipari célokra is alkalmas!

Szén, kocsz, mészkő, papir, parafa, faszén, csont, üveg, fűrészpor, cement, só, cukor, paprika, műtrágya, asbest, gipsz, téglá, égetett cserép, chamotte, andesit, bazalt stb. őrlésére és zúzására.

KÉRJEN AJÁNLATOT!

Vezérképviselet:

KÉRJEN AJÁNLATOT!

Román Gépkereskedelmi és Autóforgalmi R.-I.
Cluj, Calea Regele Ferdinand 63.

Szállítunk elsőrendű minőségben:

**Szőlőolmányokat,
gyümölcs- és díszfákat,
díszbokrokat, dállát és
egyéb évelőket, magas és törpe
rózsafákat, gyümölcsalanyokat.**

AMBROSI, FISCHER és TÁRSA
AIUD, JUD. ALBA.

Biztosítsunk

a mi
intézetünknel, a

Minerva

Népszerű feltételek!
Olcsó díjak!

Biztosító Rt.-nál, Cluj.

ERDÉLYI GAZDA

KÖZGAZDASÁGI ÉS MEZŐGAZDASÁGI FOLYÓIRAT

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
CLUJ, STR. A. MUREȘAN 10.

MEGJELENIK MINDEN HÓNAP
ELSEJÉN

SZERKESZTI TÖRÖK BÁLINT AZ E.G.E. IGAZGATÓJA

Az Erdélyi Gazdasági Egylet új elnöksége.

Dr. gróf Bethlen György

az E. G. E. díszelnöke, az O. M. P. elnöke, az Erdélyi Református Egyházkerület főgondnoka stb. Huszonöt éve tagja az Erdélyi Gazdasági Egyletnek, 4 évig alelnöke, 11 évig ügyvezető alelnöke és 5 évig elnöke volt az E. G. E.-nek. Az egyesület 1936. évi közgyűlésén nagymérvű másirányú és minden idejét lekötő közérdekű elfoglaltsága miatt lemondott az E. G. E. elnökségéről, mely alkalommal a közgyűlés hervadhatatlan érdemeinek elismerésül az E. G. E. díszelnökének választotta meg és arcképének megfestését határozta el. Dr. gr. Bethlen György a háború utáni legválságosabb időkben vállalta az egyesület vezetését. Félő gonddal, mindenre kiterjedő éber figyelemmel irányította az egylet életét. Megszerezte az egylet jogi személyiségének elismerését és megvetette jövőbeli működésének anyagi alapjait is. Az egylet életében történelmi korszakot jelent a dr. gr. Bethlen György vezetése alatt eltelt idő.

Dr. gróf Bethlen György.

Illyefalvi dr. Szász Pál

gáldtői földbirtokos, az E. G. E. elnöke, a Bethlen-kollégium és a fennhatósága alá tartozó ciumbrudi gazdasági iskola főgondnoka, az O. M. P. albamegyei tagozatának elnöke, ref. Egyház-

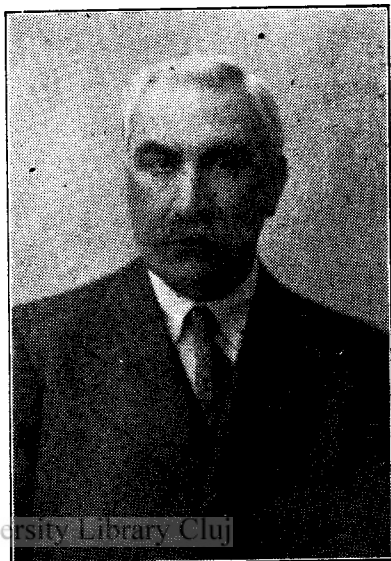
Illyefalvi dr. Szász Pál

kerületi tanács tag, petroseni szénbánya-vállalat igazgatóság tagja. Elemi és középiskolai tanulmányait a Bethlen-kollégiumban kezdte, majd a sibiui áll. gimnáziumban folytatta, itt is tett érettségit. Egyetemi tanulmányait a budapesti és cluji egyetemen végezte. Târgu-Mureşen szerezte meg az ügyvédi diplomát, 1910-ben választották meg képviselőnek munkapárti programmal az ighiui kerületben, 1914-ben önként bevonult és mint népfölkelő főhadnagy küzdött végig a háborút, több kitüntetésben részesült a háboru alatt. Háboru után hazajött és az 1200 holdas gáldtői családi birtok kisajátítások után megmaradt részen gazdálkodott. A birtokon szimentháli tehenészetet állított be, importált kanokkal modern berendezésű mintaszerű Yorkshiri sertés-nyészetet létesített, fajbaromfi tenyésztéssel is foglalkozott és gazdasági üzemének színvonalát nemesített magvak termelésével emelte. Nemesített vetőmagokkal a vidék kigazdait is ellátja. Lakását és a gazdasági épületeket a gazdaság vizimalma mellett létesített házi villanytelep látja el világítással és a gépeket hajtóerővel. A gazdaságában külön faiskola is van. Illyefalvi dr. Szász Pál törhetetlen energiával, vasakarattal, széles látókörrrel, kitartó szorgalommal rendelkezik, mindezek oly erények, amelyek az erdélyi magyar gazdatársadalom élére emelték, az E. G. E. elnöki székébe. A szék elfoglalásakor programot nem adott, csupán szerényen támogatást és türelmet kért ahhoz, hogy szavak helyett tettekkel jelölhesse meg azt az utat, amelyet kitaposni óhajt és amely a földmivelő nép gazdasági téren való boldogulásához vezet.

Szövérdi Szász Ferenc

Cărnăraşul-i tisztartó, az E. G. E. alelnöke, tanulmányait Aiudon a Bethlen-kollégiumban és Clujon végezte. Ugyanitt végezte a kereskedelmi akadémiát. Hajlama és erős vágya a mezőgazdasági tudományok, a természet és a falu felé terelték és így elment Magyaróvárra, hol jeles sikerrel végezte el a gazdasági akadémiát is. Katonai kötelezettségének eleget téve, a

kisbéri állami ménesgazdaságba került gyakornoknak, majd a cluji gazdasági akadémia gyakorlati tanszéke mellett működött, onnan Náprádra hívták meg a Dőry György birtokára önálló intézőnek, míg 1908-ban átvette bátyjával, Szász Dezsővel, a Kemény Anna bárónő cämäraşi birtokának kezelését és ma is annak megmaradt részét kezeli. A világháborút mint főhadnagy küzdötte végig. Élénk szakirodalmi munkásságot fejtett ki. Az E. G. E. kiadásában a következő munkái jelentek meg: 1. A tejtermelésről, 2. A vaj és sajt készítése, 3. Az erdélyi jellegű magyarfajta szarvasmarha standardja, a budapesti Pátria irodalmi és nyomdai vállalat kiadásában jelent meg a Tehenészetünk szervezése és vezetése című munkája. Alig volt Magyarországnak számottevő szaklapja, amelyben az állattenyésztés, növénytermelés, gazdasági üzem kérdéseiről szakcikkei és gazdasági levelei ne jelentek volna meg. Az Erdélyi Gazdának is mindenkor kedvelt szakírója volt és maradt ma is. Amellett, hogy kiváló gyakorlati gazda, szeretettel karolja fel a mezőgazdaság összes mellékágait is. Mint E. G. E. alelnök 1935-ben lépett testvérbátyjának, Szász Istvánnak, az örökébe és most újból alelnökké választotta az egyesület.

Szövérdi Szász Ferenc.

Gróf Teleki Béla

jiboui földbirtokos, az E. G. E. alelnöke, Erdély székvárosában született és Erdély szívében, a mureşmegyei Tonciu községben nevelkedett, mint a tg.-mureşi ref. főgimnázium magántanulója. A 7. és 8. gimnáziumot a cluji ref. kollegiumban végezte és itt tett érettségit. Közvetlenül érettségi után, innen vonult be a cs. és kir. 7. közös huszárezredhez, majd a tiszti iskola elvégzése után azonnal a frontra került. Előbb az orosz, majd az olasz fronton küzdötte végig a világháborút, több kitüntetésben részesült és okos, megfontolt, demokratikus gondolkodásával úgy feletteseinek, mint az alárendelt katonáknak teljes bizalmát, illetve osztatlan szeretetét és nagybecsülését szerezte meg. Csak háboru után folytathatta a főiskolai tanulmányait, épen úgy, mint sok ezer kortársa.

Bár módjában állott volna külföldi egyetemek, vagy gazdasági főiskolák látogatása, izig-végig erdélyi származásának

érezve magát, az erdélyi rögön akart együtt maradni és kitarítani sorstársaival, ezért a cluji egyetem jogi fakultására iratkozott be. Párhuzamban végezte a gazdasági akadémiát is, mint rendkívüli hallgató. Már kora ifjúságában, főiskolai tanulmányai közben, a gazdasági élet porondjára lépett 1920-ban, amikor a kisajátítások után megmaradt Wesselényi-féle családi birtok vezetését vette át.

Gróf Teleki Béla.

1920 óta Jiboun gazdálkodik és a köz javára értékesíti szakismereteit. Erdély gazdaságközönsége az E. G. E. kiállításairól ismeri növénytermelésének magas színvonalát. Nemesített búza- és kukoricatermelése jótékony hatással van szinte két évtized óta a környékbeli kiscgazdaságokra. Gazdaságának belterjességét bizonyítja a répamagtermelés bevezetése. Gr. *Teleki Béla* érdeme a kukorica négyzetes mivélésének, a lókapa használatának, a gépkultúrának, a nemesített vetőmagvak használatának a kiscgazdaságokba való bevezetése.

Az Európaszerte felkarolt gyümölcsstermelés terén is lépést tartott a haladó kulturával és nagy területeket telepített be főleg tömegfogyaszttásra szánt nemesebb fajtájú almával és szilvával. Hirneves állattenyésztéséből kiemeljük báznai sertésstenyésztését, mely mintaszerű, mint minden termelési ága, melyet gazdaságában bevezetni érdemesnek és gazdaságosnak ítél. Mint konzervatív, de haladó gazda, predesztinálva van arra a vezető szerepre, amelyre az E. G. E. április hó 5.-i közgyűlése őt elnöktársaival együtt kiválasztotta.

Megcsalja önmagát napszámfizetéskor, ha nem készit naponta kimutatást napszámairól. Az E. G. E. kiadásában megjelent **napszámjegyzék** megkönnyíti munkáját. Mindennap csak egy vonást huz a napszámos neve után következő rovatba és a hét végén biztos, tiszta, világos és áttekinthető képet kap a jizetendő összegről. A napszámjegyzék ára: 100 oldalas 25 lei, 50 oldalas 15 lei, 16 oldalas 5 lei. Ha postán küldjük, hozzájön még rendesen 3 lei, ajánlva 13 lei, utánvételezés esetében pedig 21 lei.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet közgyűlése.

Dr. gróf Bethlen György az E. G. E. diszelnöke, dr. ilyefalvi Szász Pál
az E. G. E. új elnöke, pusztakamarási Szász Ferenc és gr. Teleki Béla
az alelnökei.

Az erdélyi magyar gazdatársadalom nagyszámu képviselőinek jelenlétében tartotta meg az E. G. E. — a régi hagyományoknak megfelelően virágvasárnapján, április hó 5.-én — ezévi rendes közgyűlését.

A közgyűlés egyuttal általános tisztujtó közgyűlés is volt, melynek jelentőségét emelte az a körülmény is, hogy dr. gróf *Bethlen György* az E. G. E. elnöki tisztségéről nagymérvü másirányu és minden idejét lekötő közérdekü elfoglaltságára való hivatkozással lemondott és kérte esetleges ujjabb jelölésének mellözését. Minden idejét lekötő másirányu elfoglaltságára való hivatkozással dr. gr. *Bethlen László* alelnök is mandátumának lejártával kérte a közgyűlést, hogy ujjabb jelölésétől eltekinteni sziveskedjék, mert ugy véli, hogy olyan férfiak kell átvegyék a vezetést, akik minden idejüket és erejüket és egyesület és a gazdasági érdekek szolgálatába állíthatják. A közgyűlésen szokatlanul nagy számban megjelent tagok dr. gr. *Bethlen György*öt hervadhatatlan érdemeinek megörökítéséül egyhangu lelkesedéssel az E. G. E. diszelnökének választották meg és arcképének megfestését határozták el, majd ugyancsak egyhangu lelkesedéssel a megüresedett elnöki tisztségre — egy korábban megtartott értekezleten dr. gr. *Bethlen György* ajánlatára és vele közös egyetértésben történt jelölés alapján — a közgyűlés ilyefalvi dr. *Szász Pál* gáldtői földbirtokost, a két alelnöki tisztségre pedig *Szász Ferenc* cãmáraş-i tisztartót és gr. *Teleki Béla* jibou-i földbirtokost választotta meg. A közgyűlésen dr. gr. *Bethlen György* elnökölt. Jelen voltak: Dr. gr. *Bethlen László* és pusztakamarási *Szász Ferenc* alelnökök, br. *Atzél Ede* Zau de Cãmpie, dr. gr. *Bánffy Miklós* Bontida, gr. *Bethlen Balázs* Arcaija, gr. *Bethlen József* Veresmort, gr. *Teleki Arctur* Tonciu, gr. *Teleki Béla* Jibou, gr. *Teleki Adám* Ocna-Mureşului, gr. *Teleki Károly* Brãncovenesti, gr. *Halter István* Blajel, br. *Kemény János* Brãncovenesti, br. *Kemény Béla* Cãmáraşul, *Tüzes Bálint* Cuceu, *Elekes Gyözö* Aiud, *Váry Domokos* Sãnnpaul, dr. *Nagy* Endre Aiud, dr. *Drexler Béla* Tirimia-Mare, *Szász Dezsö* Sãrmãşel, *Szász István* Cluj, dr. *Szász Ferenc* Cluj, dr. *Markovits Manó* Oradea, dr. *Jelen Gyula* Cluj dr. *Gabányi Imre* Cluj, *Orbán Károly* Mádãraş, *Mikó László* Sãnvasii, *Telegdy László* Tileagd. *Szilágyi Ferenc* Arancuta, *Máriaffi Lajos* Sãngeorgiu, *Máriaffi Gábor* Cornãjel, *Török Elemér* Cluj, dr. *Darkó Akos* Cluj, *Brutsi László* Cluj, dr. *Felszeghy András* Cipãu, *Vita Sándor* Cluj, dr. *Böszörményi Sándor* Cluj, *Cidófalvy István* Dãbãca, *Farkas Árpád* Cluj, *Sigmond Ákos* Hida, *Fehérváry Jenö* Sirioara, dr. *Oberding József* Cluj, dr. *Gyergyay*

Árpád Cluj, egyleti tagok; *Petrovay* Tibor Cluj, dr. *Krenner* Miklós Cluj, dr. *Vékás* Lajos Cluj és mások mint vendégek.

Dr. gr. Bethlen György megnyitó beszéde.

Mélyen Tisztelt Közgyűlés!

Az 1935. évről szóló jelentés ismerteti a mezőgazdasági helyzetet és felsorolja ama súlyos nehézségeket, amelyekkel gazdatársainknak az elmúlt évben meg kellett küzdeniök.

Az időjárás általában nem volt kedvező. A közgazdasági élet, az államháztartás, valamint a hitelélet még mindig nem gyógyultak fel súlyos betegsükből. A vámpolitika és a devizagazdálkodás hibáinak következményei a legsúlyosabban a mezőgazdasági terményárak hullámlásában és alakulásában jelentkeztek.

A mezőgazdasági kamarák intézménye, mint a mezőgazdálkodással foglalkozó lakosság érdekképviselői szerve természetesen szorította a gazdasági egyesületek jelentőségét. Sajnos azonban, hogy a kezdettől fogva jelentkező túltengő bürokratikuság mellett a kamarák életében alig érvényesül a gazdaközönség önkormányzati működése és nem érezzük a fizetett járulékok fejében nyújtandó viszontszolgáltatás előnyeit.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet nem élvezte a kormányzat részéről az egyesület hasznos és közérdekű működésében teljes joggal igényelhető támogatást.

Tagjaink átélve és elszenvedve a radikális agrárreformot, teljesítve a súlyos közterheket és nélkülözve az államkormány kellő gondoskodó támogatását, bámulatos ellenállóképeségről és szívósságról tettek bizonyosságot. Az ősi földhöz való szívós ragaszkodás érzése tette lehetővé, hogy az erdélyi magyar gazdák a sok csapás és akadály mellett a mezőgazdálkodásban éspedig úgy a növénytermelés, mint az állattenyésztés terén még ma is minőségileg példatadó és másokat is nemes versenyre serkentő módon elől járnak. Ez az el nem vitatható tény avát bennünket a tulnyomólag mezőgazdasági jelleggel bíró államok fajsúly szerint, tehát jelentőségében legértékesebb konstruktív elemévé. Amidőn tehát e megállapítást jogos önérzettel messzehangzó módon hirdetem, ebből teljes joggal folyik ama igényünk, hogy az államkormány és a közigazgatás azt a jövőben ne hagyja figyelmen kívül és az állam érdekében is minden téren részesítsen a támogatás azon legmagasabb mértékében, amelyre képességeinkkel és munkákkal méltóknak és érdemeseknek bizonyultunk.

Az egyesület az elmúlt évben tovább folytatta a gazdakörök alakítását, emellett számos gazdasági és népművelési előadást és tanfolyamot rendezett. Ezután feladat lesz a megkezdett uton való továbbhaladás.

Jövönk jobb megalapozásának szem előtt tartása indított a be nem épített telkek eladására és a befolyt vételárnak

jövedelmező városi házastelekbe való fektetésére. E művelet, amely jövedelmi forrásaink jelentékeny megnövekedését biztosítja, csak a folyó évben fog véglegesen befejezést nyerhetni.

Őszinte sajnálattal ki kell jelentenem, hogy az egyesület vezetősége nélkülözötte a gazdaközönség és a tagok részéről való támogatásnak azon mérvét, amely nélkül az egyesület kellő eredményességü működést sohasem valósíthat meg. — Annál szomorubbán szemlélhetjük az áldozatkészség szellemének megfogyatkozását és a közömbösséget, mert hiszen éppen a jelenlegi súlyos viszonyokra való tekintettel szállította le az egyesületi közgyűlés a tagdíjakat a legalacsonyabb mértékre. A komor valóságnak szemébe kell nézni, abból kiindulva, hogy a vezetőség leggyönyörűbb tervei sem valósíthatók meg anélkül, hogy a tagok nagy serege anyagiakkal és lelkes munkával ne támogassa, ne kövesse az élre helyezetteket.

Elnöki működésemben szem előtt tartottam, hogy amint a törvény és alapszabályaink sem engedik, az egyesület kockázatos nyereszkedési célú üzleti vállalatokba ne kezdjen. Az ilyen üzletek folytatása nem lehet egy erkölcsi testület rendeltetése, azok lebonyolítására kereskedelmi jellegű és célú vállalatok lehetnek csak hivatottak.

Mélyen Tisztelt Közgyűlés!

Az egyesületi tisztikar megbízatásának lejártá folytán az általános tisztújítás a közgyűlés tárgysorozatán szerepel.

Nagymérvű közérdekű elfoglaltságomra való tekintettel arra kérem a tisztelt Közgyűlést, hogy helyemre válasszon elnökül olyan férfit aki arravalósága mellett több időt és munkát fog tisztének szentelhetni, mint én.

Ezelőtt épen 20 évvel választottak az EGE alelnökévé és nagyérdemű hivatali elődöm elhalálózása után, ezelőtt 5 évvel elnökévé. Ez alatt az idő alatt egyébirányu nagy elfoglaltságom mellett a legjobb igyekezettel arra törekedtem, hogy az egyesület működése gazdatársaim javát szolgálja. És amidőn szerény ténykedéseim tárgyilagos és igazságos elbírálását kérem, mindenkinek figyelmébe ajánlom, hogy ne tévessze el szemei elől ama számtalan nehézséget, amelyekkel állandóan meg kellett küzdenem és főképen azt, hogy működésem nagyrésze épen azon időszakra esik, amikor a legsúlyosabb viszonyok között kellett élnünk, amidőn nem lehetett nagyot alkotni és amidőn az egyesületi törzsvagyonnak épségben való megtartása sem volt könnyű feladat.

A magam részéről hálásan köszönöm az irányomban ismételten megnyilvánult megtisztelő bizalmat, köszönöm azon gazdatársaim munkáját, kik támogattak nehéz tisztemben, szívesen és hálával emlékezem vissza az egyesületi tisztikarral együtt végzett közös munkára, különös elismeréssel emelem ki elnöktársaim és az egyesület érdemes igazgatójának buzgó és eredményes fáradozásait.

Szívvel üdvözlöm a tisztelt tagtársakat, megállapítva a

határozatképeséget és bejelentve, hogy az egyesület a gyűlés tartásához szükséges hatósági engedélyt megszerezte, az E. G. E. rendes közgyűlését megnyitom.

A jegyzőkönyv hitelesítésére felkérem Szász Dezső és dr. Darkó Akos tagokat.

Dr. gr. Bánffy Miklós üdvözlő beszéde.

Az elnöki megnyitó elhangzása után dr. gr. Bánffy Miklós szólalt fel elsőnek. Fontosnak találom — ugymond — azt, hogy amikor dr. gr. Bethlen György bejelenti lemondását kifejezésre hoztam a közgyűlésnek működése feletti elismerését és kérem a mélyen tisztelt Közgyűlést, hogy ez jegyzőkönyvileg megörökíttessék. Dr. gr. Bánffy Miklós általános figyelem középette felhasználta ezt az alkalmat egyúttal arra is, hogy dr. gr. Bethlen Györgyöt elnöki jubileuma alkalmából üdvözlje itt is. A lemondása nemhogy apasztaná a tekintélyét, hanem erősíti, hiszen köztudomású, hogy utódja az ő akaratából jut egyhangú elhatározással az E. G. E. elnöki székébe. Kisebbségi életünknek három megnyilvánulási köre van: a politikai, a gazdasági és a kulturális. E három kör szellemi egységben kell dolgozzék. Én multamnál fogva is csupán kulturával foglalkozom és foglalkozhatom és úgy gazdasági, mint politikai téren csupán közkatona lehetek. A magyar kisebbség szellemi egységében azonban mindenkinek össze kell tartani.

Dr. gr. Bethlen György elnök köszöni a megtisztelő méltatást, mely inkább a jóakaratra, mint eredményekre vonatkozik, melyek rajta kívül álló okok miatt nem lehettek olyanok, amilyenek kívánatosak lettek volna. Első sorban is irányító szempontnak tartotta és tartja minden kisebbségi intézmény számára, hogy összetartsa minden vonalon. Ma még fontosabb a létfenntartásért való együttműködés a politika kizárásával. Meg kell találnunk és őriznünk az együttműködésben a szükséges szubordinációt, koordinációt és harmóniát a kisebbségi intézmények között az összmagyarság érdekében. Ebben a munkában a reá háruló feladatot szívesen vállalja és végzi ezután is. Még egyszer megköszöni a bizalmat úgy a maga, mint az egész tisztikar nevében.

Dr. gr. Bethlen György az E. G. E. díszelnöke.

Dr. Gabányi Imre emelkedett ezután szólásra.

Mélyen tisztelt Közgyűlés, mélyen tisztelt Elnök ur!

Mikor az utolsó igazgató-választmányi ülésen Elnök ur bejelentette lemondását, megdöbbenem és kutatva kerestem az okot, miért? Miért, hiszen Elnök ur annyira egybeforrott az E. G. E.-vel, hogy azt nélkülöznie el képzelnem is nagyon nehéz, miért, amikor mindnyájunk osztatlan szeretetét és bizalmát élvezte és miért, hiszen önfeláldozóan vezette egyesületünk minden ügyét és működése az igaz lelkiismeretesség és meggondoltság példaképe volt. Mi jelen voltunk beletörődünk a visszavonhatatlan akarat

elhatározásba és azt éreztük, hogy ez azért következett be, hogy még nagyobb erővel szolgálhassa Elnök ur a romániai magyarság érdekeit és ebben a munkájában új segítségre is szert tegyen az E. G. E. most megválasztandó új vezetőiben.

Belenyugszom tehát én is Elnök ur lemondásába és amint egyik szerény munkatársa nemcsak hálás köszönetét tolmácsolom az E. G. E.-nek, hanem pár szóban kötelességünknek tartom 25 év történetét vázolni, annak a 25 évnek történetét, amióta Elnök ur tagja lett egyletünknek.

Az első pár évben közkatona volt, közkatona, aki tudott dolgozni és tanulni, hogy pár év múlva a harctérre kapja meg munkássága jutalmául azt a hírt, hogy az egylet a néhai kiváló gazda és egyleti alelnök Lészay Ferenc indítványára alelnökévé választotta meg. A harctérre ment az értesítés és onnan jött a köszönet a bizalomért, hogy azután a háború végeztével idehaza folytassa a harcot az egylet fentmaradásáért és jövője biztosításáért.

Hogy a háború után következő küzdelem mily végtelen nehéz volt, azt mi gazdák tudjuk a legjobban és Elnök urnak legerősebb küzdelme arra az időre esik, amikor az állami, társadalmi, gazdasági és erkölcsi változásokkal kerültünk szembe és abban a forrongó világban merte vállalni fiatal erővel és lelkesedéssel azt a megbízatást, amellyel boldogult br. Jósika Gábor, volt elnökünk, az elnöki teendők javarészét ruházta át Elnök urra. Hogy pedig ez a vállalkozás nem elhamarkodott fiatalos lépés volt, hanem az ifju, de kiforrott, egész embernek a ténykedése, azt az eredmény igazolja.

De mi is ez az eredmény, kérdezheti valaki és erre ez a pár szó felel, az E. G. E. él, dolgozik és szolgálja az ország közigazdasági életében a magyarság érdekeit. Ezt az eredményt pedig annak a következetes, de mindig szerény, kitarító munkának köszönjük, amivel Elnök ur, mint ügyvezető-alelnök a követendő utat kiválasztotta és első sorban arra törekedett, hogy az egylet alapszabályait az államhatalom hagyja jóvá és így a legtörvényesebb keretek között kezdje meg új életét egyletünk.

Hogy az erre irányuló ténykedés, mily nehézségekbe ütközött, azt ismertetni felesleges, de mert ugyanakkor kellett harcolni a régi gazdatársadalmat alapjában megtámadó föld-reformmal is, az bizonyítja Elnök ur szívósságát és nagy megfontoltságát, hogy nem tért le a megkezdett útról és kesergő panaszkodás helyett megkezdette a romokon való építést.

A földreform nem gazdasági, hanem kizárólag nemzeti szempontokon alakult és ezzel megmutatta az utját a magyarság jövőjének, parancsolóan írva elő teendőinket, ha nem akarunk elpusztulni.

Ebben a borzalmas nehéz időben Elnök ur megtett mindent arra, hogy minél többet menthessünk meg és bizony nem Elnök uron mult, hogy olyan kevés az, amit ma a magunkénak mondhatunk.

Ez a harc azonban erkölcsi győzelem reánk nézve, mert élünk és mert bele illeszkedtünk a megváltozott keretekbe és beláttuk azt, hogy az egyesület csak akkor szolgálja igazán a magyarság gazdasági érdekeit, ha kiterjeszti működését a magyar gazdálkodók minden rétegére.

Elnök ur látta be ezt legegyszerűbben és megállapítva a régi nagy és középbirtokosság óriási pusztulását, abba a helyes irányba terelte működésünket, amitől eltérnünk a jövőben sem szabad, hogy az egész romániai magyarságot szervezzük meg gazdaságilag és így biztosítsuk műveltségi fokának emelésével jólétét és boldogulását.

Ezt a célt szolgálják a 220-ra felszaporodott gazdakörök, ezt a vidéki gazdasági egyesületeknek az E. G. E. kebelébe való kapcsolása és az erre irányuló kezdeményezés szintén Elnök ur érdeme és érdeme az is, hogy mindig mindent személyesen végzett elfogadva és megköszönve minden jó gondolatot bárkitől jött is az. Részletezhetném itt Elnök urnak a földreform harc alatt tett egyes lépéseit, felsorolhatnám a ménesek, gulyák megmentése érdekében kifejtett tevékenységét, beszélhetnék az Egyesület kiállításairól, gazdaggyűlésekről, a szakosztályokban kifejtett tevékenységeiről, arról, amit Elnök ur a szövetkezetek érdekében tett, szólhatnék a földmivelő nép szakismereteinek fejlesztése érdekében végzettekről, de mind ez csekélység ahhoz képest, hogy az imperium változás után vállalta Elnök ur a vezetését, helyt állott, cselekedett és következetes, nyugodt eljárásával tudott irányt szabni az Egyesület jövőjének. Ennek az iránynak kijelölése Elnök urnak köszönhető. És ez az irány a meglévő védeése, fejlesztése, tartalommal, étellel való kitöltése, az egész magyar gazdátársadalom megszervezése és vezető egységbe foglalása.

Ezért kell Elnök urnak hálásaknak lennünk és ezt az irányt soha sem szabad szem elől tévesztenünk.

Mélyen tisztelt Elnök ur, amikor én köszönetünket és hálánkat tolmácsolom nem hangzatos szavakat röpitök világgá, hanem őszintén becsületes, igaz szívből jövően sorolom fel és ismerem el Elnök ur érdemeit, azokat az érdemeiket, amiket letagadni nem lehet és amikért nem elégséges az egyszerű elrepülő szó. De ugyanakkor, amikor önzetlen, következetes és önfeláldozó munkásságáért mindnyájunk nevében hálánkat fejezem ki, szeretettel és tisztelettel kérem Elnök urat, maradjon a miénk, legyen tanáccsal és tettel továbbra is közöttünk, hogy együtt egyért a magyarság gazdasági boldogulásáért folytathassuk együtt megkezdett munkánkat.

Fáj, hogy Méltóságod visszavonult az Elnökségtől, mert birta és bírja mindnyájunk szeretetét, elismerését és bizalmát, de bizunk abban, hogy ezután is támogatni fog bennünket.

25 év alatt nagyon sokat tett Méltóságod az Egyesület javára, de legtöbbet küzdött és dolgozott az alatt az utolsó 18 év alatt, amióta ténylegesen, mint ügyvezető-alelnök és 5 év, mint elnök vezette annak ügyeit, érdemei elévülhetetlenek és épen

azért, amit egyhangu lelkesedéssel választottuk elnökünké, biztosítjuk most is igaz ragaszkodásunkról és szerető tiszteletünkről.

Hogy pedig érzéseinknek maradandóbb bizonyítékát is adjuk, tisztelettel indítványozom, mélyen tisztelt Közgyűlés, válasszuk dr. gr. Bethlen György urat egyhangu lelkesedéssel diszelnökünké és határozza el a mélyen tisztelt Közgyűlés ezenkívül arcképének megfestését is.

A közgyűlés az indítványokat egyhangu lelkesedéssel elfogadta.

Dr. gr. *Bethlen* György ismétlen is köszönetet mond a nem várt megtisztelő bizalomért és a ragaszkodás kifejezéséért. Csak megismételheti, mit előbb mondott: az egyetértő, nemes célú munkát kívánja és a reá háruló feladatok elől a jövőben sem fog kitérni.

Ezek után *Török* Bálint E. G. E. igazgató bemutatta az egylet 1935. évi működéséről szóló jelentést, valamint az 1935. évi zárszámadásokat, felolvasta a számvizsgáló bizottság jelentését, amelyeket a közgyűlés egyhangulag tudomásul véve, a szokásos felmentvényt megadta. Az 1936. évi költségelirányzat elfogadása után tudomásul vette a közgyűlés a Mureşan-utcai telek parcellázásáról és értékesítéséről, valamint új ingatlan vásárlásáról szóló jelentéseket, megadván arra vonatkozólag is a felmentvényt, megbizta az előbbi közgyűlés által kijelölt bizottságot, hogy az igazgató-választmánnyal egyetértőleg és karöltve a Mureşan-utcai székházat renováltassa és a Str. Iuliu Maniu 32. szám alatti ingatlanon a szükséges átalakításokat és javításokat eszközöltesse.

Új vezetőség választása.

Gróf *Haller* István jelentkezett ezután szólásra és indítványozza, hogy a szavazás mellőzésével a tisztikar közfelkiáltással, egyhangulag választassék meg. A tisztikar névsora a következő:

Elnök: Dr. *Szász* Pál Gáldtő.

Alelnökök: *Szász* Ferenc Cămăraş, gr. *Teleki* Béla Jibou.

Igazgató-választmányi tagok: *Angi* Balázs Târgu-Mureş, dr. gr. *Bethlen* László Cluj, gr. *Bethlen* Béla Beclean, *Balázs* István Cluj, dr. *Bibó* Béla Copşa-Mică, dr. *Böszörményi* Sándor Cluj, dr. *Drexler* Béla Tirimia-Mare, dr. *Darkó* Ákos Cluj, *Farkas* Árpád Cluj, dr. *Gyertyánffy* László Gier, gr. *Haller* István Sânpaul, dr. *Jelen* Gyula Cluj, dr. *Kölcsey* Ferenc Domăneşti, dr. *Markovits* Manó Oradea, *Mikó* László Niraj-Sânlaslo, dr. *Nagy* Endre Aiud, *Pálffy* László Cluj, dr. *Páter* Béla Cluj, *Péter* József Ciceu, dr. *Szász* Ferenc Cluj, dr. *Szent-Iványi* Gábor Szentivánlaborfalva, *Schöppner* Sámuel Corneşti, *Takácsi* Miklós Tövissegyháza, *Vári* Dömökös Sânpaul.

Számvizsgáló-bizottsági tagok: Dr. *Darkó* Ákos Cluj, dr.

Szász Ferenc Cluj, Pálffy László Cluj, dr. Szentkirályi Samu Cluj, Vitályos György Cluj.

Fegyelmi-bizottsági tagok: Ifj. Szász István Cluj, dr. Gál Miklós Turda, dr. Páter Béla Cluj, dr. Gabányi Imre Cluj, dr. Müller Zoltán Aiud.

Póttagok: Bodor Kálmán Ulmeni, dr. Eöry István Ighiu.

Pénztárnok: Szathmári Ilona Cluj.

Dr. gr. Bethlen György elnök, miután ellenjavaslat nem tétetett, az előterjesztett névsor alapján az új tisztikart megválasztottnak jelentette ki és dr. gr. Bethlen Lászlót és dr. Nagy Endre tagokat felkérte az új elnök meghívására. Dr. Szász Pál újonnan megválasztott elnök éljenzés közben lépett a terembe, akit dr. gr. Bethlen György üdvözölt új tisztében, a tisztikar többi tagjaival együtt, sok szerencsét és sikert kívánva a tisztesség betöltéséhez. Hangsúlyozta, hogy a gazda konzervatív és ezen a konzervatívizmuson épült fel az E. G. E. is. Szükségét látja a hagyományok őrzésének. Ugy találja, hogy a konzervatívizmussal a haladás összeegyeztethető, reméli, hogy az egyesület ilyen szellemben fogja folytatni közérdekű munkáját, és pedig több sikerrel, mint a múltban.

Dr. Szász Pál elnöki székfoglaló beszéde.

Dr. Szász Pál új elnök: Ugy hiszem, azzal tisztelem meg leginkább gróf Bethlen György szeretett és nagyrabecsült, közismerten puritán egyéniségét, ha nem mondok szemébe dicsérő szavakat, tiltakoznom kell azonban azon kijelentése ellen, hogy reméli az új vezetőség több sikerrel fogja vezetni az E. G. E. ügyeit. Ugyanis kisebbségi életünk tapasztalatok híján gyermekkorát élte, amelyben minden régi intézményünknek új utakat kellett keresnie és megmaradásáért nehéz küzdelmet kellett folytatnia. Ezek voltak legnehezebb éveink, amelyeken gróf Bethlen György vezette át az E. G. E.-et. Nála több sikert és eredményt senki sem érhetett volna el, mert hiányoztak az ehhez szükséges előfeltételek. Jogosnak ismerem el azon, az új vezetőséggel szemben támasztott követelményt, hogy tőlünk az elmúlt évek tapasztalatai alapján többet kívánnak. Azonban ezen kívánalomnak a legjobb akarattal is csak úgy tehetünk eleget, ha egész magyar gazdaközösségünk támogat.

Részletes programot most nem adok, azt a vezetőséggel és az igazgató-választmánnyal együtt fogjuk kidolgozni és pedig azon hitemre és meggyőződésemmre támaszkodva, hogy helyesen láttam és éreztem meg magyar gazdatestvéreink azon vágyát, hogy a jövő munkájában tevékeny, aktív részt óhajt és fog venni.

A magyar tulajdonban levő földbirtok jelenlegi tagoltsága, mely szerint a földbirtok tulnyomóan nagy része apró birtokosok kezén van, parancsolóan előírja, hogy leginbább ezen osztállyal kell foglalkoznunk, ezen osztály öntudatát, műveltségét, tudását kell emelnünk, jelenlegi életlehetőségeit megerősíteni, részére új életlehetőségeket kell teremteni. Mindezt egyesületünk alap-

szabályai keretén belül, gazdasági alapon, teljesen kizárva a napi politikát egyletünk köréből.

Sajnos, nagy- és középirtokosaink a kisajátítás rendén elveszítették birtokaik legnagyobb részét, megmaradt azonban intelligenciájuk, tudásuk és a tradícion nyugvó fajszeretetük. Ezekre számítunk, mint legnagyobb értékre, a jövő munkájában és hiszem, hogy nem csalódunk.

Szoros kapcsolatot kell teremtenünk egyletünk és meglevő gazdasági iskoláink között, hogy azok gazdasági tanácsadó szerveink legyenek.

Kapcsolatot keresünk az ország többi gazdasági egyesületeivel és a földmivvelésügyi kormánnyal is. Tovább építjük gazdaköreinket és szövetkezeteinket is.

Gróf Bethlen György akaratából és bizalma folytán, az ő kezéből vettem át az egylet elnökségét és teljes hittel, bizalommal állítom minden erőmet, képességemet gazdatársaim szolgálatába, — viszont arra kérem Önöket, hogy ha azt érzem, hogy nem bírok eleget tenni a jogos kívánalmaknak, úgy megbízatásomat Önöknek visszaadhassam és felmentésemet kérhessem. „Munkára fel!” jelszóval foglalom el az elnöki széket, megköszönve az előlegezett bizalmat úgy a magam, mint az ujonnan megválasztott vezetőség nevében is.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Industria Sârmei

Részvény-Társaság Cluj

Gyártelep: Câmpia-Turzii

Telefon 4-40 és 3-47. Táv. cím: „FERRUM” Cluj

Hengerhuzal, betonvas, szegek minden mértékben, vasszeg, vashuzal fényes, lágyított, vashuzal rezezt, vashuzal horganyzott, acélhuzal, tüskéhuzal, butorugó, irodakapcsok, zsákkötöző drótok.

Növénytermelés

Rovatvezető: Boróczy László.

Terméspótló-e a búza tavaszi sarjuja?*

Irta: Fleischmann Rudolf.

Az 1935. évi májusi fagy sok tanulságos szántóföldi megfigyelésre nyújtott alkalmat. Ezeket a megfigyeléseket még értékesebbé tette az a körülmény, hogy a természeti tényezők hatását a beállított kísérletek során is tanulmányozni lehetett. Nem mondható ugyanis fölöslegesnek, ha az olyan ritkán előforduló katasztrófáknál, mint az 1935. évi májusi fagy volt tanulmányozzuk növényeink magatartását.

A fagyos napokon a búzát szemlélve, arra gondoltam, hogy mi történnék, ha mind elfagyott volna a még hasban lévő kalász? Emiatt két búzaszaporító parcella lekaszálását határoztam el, hogy tapasztalatot nyerjek, mennyire képes a búza ilyen időben szenvedett esetleges teljes talajfeletti pusztulását pótolni. Előrebocsátom néhány meteorológiai adat felsorolását:

A hőmérséklet minimuma
a megfigyelőházikóban a talajmentén

		C ^o -ban	
május	1-én	5'0	1'7
"	2-án	-1'9	-3'3
"	3-án	-2'7	-4'6
"	4-én	-1'2	-4'6
"	5-én	0'3	-1'2

A búzakaralász még erősen hasban volt, körülfogva a hüvelyburkolatától. Emiatt csak igen mérsékelt fagykárt szenvedett. A fiatal, zsenge levélzetet a fagy leperzselte. A fagy utáni idő sem volt kedvező a sarjadzásra.

A kísérletet az F. 481 búzaszaporítóparcellán hajtottam végre. Ebből 2 törzset levágtunk kaszával és pedig az F. 381—1. sz. törzsből a fél parcellát kaszáltuk le (273 m²) május 2-án kb. 8 cm-es tarlóra, az F. 481—4. sz. búzát pedig május 6-án kb. 12 cm tarlóra. A lekaszált rész 1—2 hétig igen szomorúan sinylődött, de azután az apró esőzésre megindult sarjadzása és pedig olyképpen, hogy még rendszeren meg bírta érlelni kalászeit. A lekaszált zöldanyag frissen mérve kat. holdankint 72 métermászt nyomott.

Az I. sz. táblázat felvilágosítást nyújt mind a termésről, mind azokról a vizsgálatokról, amelyek fényt vetnek a termés létrehozatalára. (Bestandesanalyse Heuser szerint.)

* Együttal felelet egy turdai gazdatársunk soraira, kinek őszi búzája lefagyott az áprilisi hidegben.

I. számú táblázat.

1	2	3	Termés kat. holdanként ^q		6	7	8	9	10
			4	5					
F 481—1 levágott V. 2	1934 X. 3.	1935 VII. 4.	19'22	9'02	461	13'6	25'2	0'34	2'653
F 481—1 nem levágott	"	VI. 26.	43'39	16'84	621	16'2	28'9	0'47	3'574
F 481—4 levágott V. 6.	"	VII. 2.	26'60	9'34	475	12'3	27'6	0'34	2'734
F 481—4 nem levágott	"	VII. 1.	43'02	15'02	541	17'5	27'6	0'48	3'113

Mindkét búzatörzs egyidőben kezdett kalászolni és pedig a le nem kaszált május 26-án, a levágott május 30-án.

A közölt adatokból látni azt is, hogy mennyire nagyobb a 481—4. sz. törzs életenergiája, amire a levágott búza termésképességéből következtethetünk.

A levágott búza termése a nem levágottal szemben:

	481—1. sz. törzsnél %	481—4. sz. törzsnél %
magtermés	53'5	62'3
szalmatermés	44'3	61'8
kalászszám kat. holdanként	74'2	87'8

Tehát a 4. sz. törzs regenerálódása tökéletesebb volt, bár 4 nappal később lett levágva. Ebből, valamint a két törzs eltérő és szalma mag-arányából is látható, mennyi élettani vonatkozásra kell figyelni, ha komolyan megalapozott buzanesemítéssel foglalkozunk.

E kísérletből azt is megtudhatjuk, hogy mennyit képes pótolni a búza a május elején történt károsodás (ez esetben lekaszás) esetén, még szárazságban is. A termés 50—60 %-át sikerült sarjuval pótolni. *Hasonló pusztulás esetében tehát ne szántsa ki mindjárt a gazda károsult buzáját, hanem, ha töveit és bokrosodó rügyei még épek, inkább a fenti példa tanulsága szerint járjon el. Még mindig jobb a féltermés, mint a kiszántott búza helyett vetett bizonytalan pótnövény.*

Mivel ma már a búzanesemítés terén minden mozzanatot a minőség szempontjából szokás vizsgálni, felkértem a m. kir. Gabona- és Liszt-kísérleti Állomást, vizsgálná meg az I. sz. táblázatban felsorolt búzákat. Az eredmény a II. sz. táblázatban van feltüntetve.

II. számú táblázat.

	F 481—1		F 481—4	
	nem levágott	levágott	nem levágott	levágott
Nedves sikér %/o	33'25	30'90	33'90	31'25
Száraz sikér %/o	12'25	10'95	12'15	11'00
Vizfelvevőképesség %/o	63	63'25	65'00	65'00
Duzzasztási idő	4'00	2'50	15	3
Ellágyullás	20'00	20	0	0
Planimetrikus terület	2'7	3'1	0	0
Minősítési értékszám	79'2	77'7	100	100
Osztályozás... .. .	a ²	a ²	a ¹	a ¹

E vizsgálat érdekes eredményeit itt részletesen nem óhajtom tárgyalni, csak arra mutatok rá, hogy a levágott parcella termésében a száraz sikér 0'3—1°/o-kal visszamaradt, de minőségi értékszámban alig volt különbség. Érdekes, hogy a bővebbtermő 1. sz. törzs (16.84 q/kat. hold) a₂, míg a 4. sz. (15.02 q/kat. hold) a₁ minőségi osztályozást kapott. Gyakori eset ez a nemesítésnél. Nem egyszerű dolog feltornászni a minőséget úgy, hogy az ne menjen a termőképesség rovására. Emiatt szükséges a nemesítés alatt lévő törzseket nagy számban vizsgáltatnunk.

GAZDÁK! EXPORTŐRÖK!

Használjatok

kender, len, napraforgó, lencse, borsó, bab, repce, köles, mustár, tökmag, lucerna és lóhere

magvak szállításánál

valamint dió, gyógynövény, gyapju, liszt és minden árunál, amit eddig juta-zsákban szállítottatok,

csak papírsákok!

Minden jobban megáll a papírsákban, amely jóval olcsóbb is.

»BATES« R. R.-T. BUCUREȘTI I.
Str. Cobălcescu 14.

Gabonavetéseink tavaszi szárpusztítói.

Az EGE. közgyűlésén egy mezőszégi gazdatársunk panaszolta, hogy az őszi buzavetésében egyes tövek megsárgultak és helyenként a beteg tövek összeálló foltot alkotnak. A megtámadott növényekből egy párat be is hozott és kérte a tanácsunkat. Mivel ez vagy ehhez hasonló baj más helyen is felszokott lépni, részletesebben ismertetjük, hogy miképpen állapítottuk meg a kártevőt.

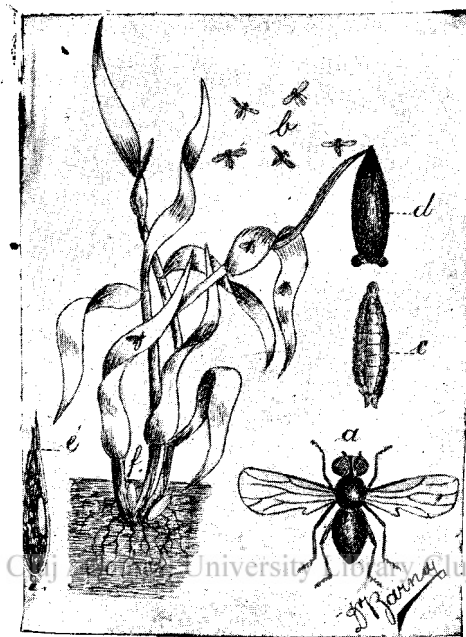
Hesszeni légy. (*Cecidomya destructor*.) Mindenek előtt megkérdeztük a búza vetési idejét, amiből a *hesszeni légy* kártételére lehet következtetni. Augusztus végén és szeptember folyamán ugyanis ezek a kicsi szunyoghoz hasonló fekete legyecskék nőstényei 90—120 petét raknak le az őszi vetés levelére. A petéből kikelt álca azután lehuzódik az alsó büttyökig és ottan telel. Mivel itt a fiatal növény róvására él, a növény levelei megsárgulnak. Tavasszal átalakul bábbá és végül újból szárnyas alakot ölt. Ez a *hesszeni légy tavaszi nemzedéke*. Ami a maga rendjén április hó végén támadja meg vetéseinket. A párossával lerakott petékből kikeltő álca a levélhüvely és szár között éledgel s lassan megint lehuzódik az alsó büttyökig. Aratásra mindig eléri a növény alsórészét úgy, hogy a bábállapotot a tarlón visszamaradt gabonatövekben tölti. Szeptember hó körül azután átalakul szárnyas alakúvá, ami az *őszi nemzedéket* alkotja. Ezek szerint két nemzedék támadja meg vetéseinket: szeptemberben az őszi, április végén a tavaszi.

A fent említett búza későn, október hó végén és november hó elején volt vetve, épen a *hesszeni légyre* való tekintettel, tehát az őszi nemzedék kártétele nem forgott fenn. A tavaszi nemzedék pedig szintén nem okozhatta a búza megsárgulását, mert a legyek csak április hó végén rajzanak.

Frit légy. (*Oscnis frit*.) A kései vetés a *frit légy* őszi alakjának a kártételét is kizárja, mert ez is a *hesszeni légyhez* hasonlóan szeptemberben rajzik. Máskülönb az egész életmódja hasonlít az előbbiéhez csak a kifejlődése valamivel gyorsabb. Az ősszel főleg rozsrá lerakott petéből álca lesz. Tavasszal az álca átalakul bábbá. A bábból pedig április hó folyamán kirajzanak a legyek. A megtermékenyített nőstény inkább fiatal zabra és árpára rakja petéit. Az ezekből kikelt álcák, egy növényen sokszor 2—3, befurakodnak a szárban és ott élnek. Junius elején a levélhüvely és szár között bebábozodnak és egy hét múlva már kikelnek a legyek. Az ezek által lerakott petékből kikelt nemzedék a fiatal szárba indult növényt támadja meg. Idővel ezek is lehuzódnak, hogy a tarlón bábozodhassanak be. Ezek szerint ennek 3 nemzedéke támadja meg a vetéseinket.

Mivel a *frit légy* tavasszal korábban rajzik, mint a *hesszeni légy*, feltételezhető volt ennek a kártétele. A *frit légy* kártételére azonban jellemző, hogy az *elsárgult szivlevelet könnyen*

kihuzhatjuk, mert az álcák teljesen átvágják azt. A behozott minta elsárgult középső leveleit hiába próbáltuk kihuzni, nem engedett könnyűszerrel.

a) Frit légy (*Oscnis frit*) nagyítva, b) természetes nagyságban, c) a légy álcája, d) tonna báb, e) frit légy álca a zab tejes szemében, f) áttelelő bábok az őszi gabona tövén. — (Dr. Barna rajza.)

Csikoshátú buzalégy. (*Clorops taeniopus*.) Ezek szerint minden gyanakvásunk a csikoshátú buzalégy felé fordult. Ez a legyeцske ugyanis korán tavasszal rajzik március—április hóban. Az idei enyhe tél és a tavaszi száraz időjárás bizonyára még a rendesnél is korábban birta rajzásra. A lerakott petéből kikelő álca szintén a szarát támadja meg, de a szar falát nem rágja át, tehát a szivlevelet nem lehet könnyen kihuzni. A kárt ez esetben minden bizonnyal a csikoshátú buzalégy okozta, aminek az életmódja hasonlít az előbbi kettőéhez. A helyszínen volna még megállapítandó az álca nagysága és ellenőrizendő a következtetés helyessége. A behozott növények ugyanis meglehetősen összeszáradtak és természetes alaku álcát hosszas áztatás után sem nyertünk. A csikoshátú buzalégy álcájának nagysága 6—7 mm., eltentétben a hesszeni, meg a frit légy álcáival, ami csak 2,5—3 mm. Friss mintán a rágási menet is könnyebben ellenőrizhető.

A védekezés mind a három kártevőnél egyezik. Kora ősszel egy pár barázdaszéllességű csalogató vetést állítunk be. Az ilyenkor rajzó legyek azután ezekre rakják le petéiket.

Amint észrevettük, hogy az álcák kikeltek a vetést jó mélyen szántsuk alá. Mivel a rajzás nem történik egy időbe, tanácsos a csalogató vetést többször megismételni. Mivel általánosan a legyek felszoktak lépni, tanácsos a búza kései, okt. 10. utáni, vetése.

Tavasszal, ha a kár nagymérvű szántsuk ki a vetést. Tegyük helyette pl. szóját, vagy kukoricát stb.

Mivel rendszeren a tarlóban báboznak be, hagyjunk magas tarlót és *gyujtsuk meg*. Semmikép se mulaszuk el azonban a *tarlöhántást*.

A csikoshátu buzalégy álcái megélnék az ut mellett növény vad fűfélékben is, amiért *kaszáljuk és tartsuk rendben meszgyéinket*.

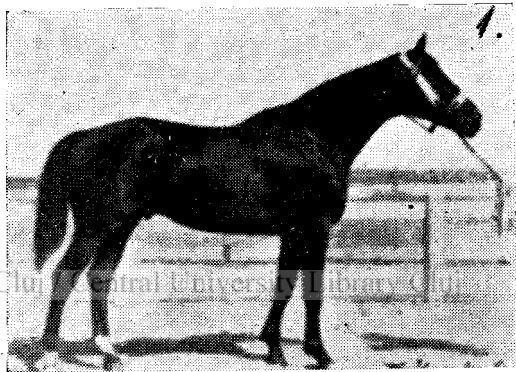
A gazdasági iskolák évváró vizsgái.

Az erdélyi magyar gazdasági iskolák évváró vizsgái most folytak le Cristuron, lernuton és Cimburdon. Miután a tárgusecuesc-i iskola csak karácsonykor nyílt meg, a miniszterium megengedte, hogy ott az évváró vizsgákat a tananyag elvégzése után tarthassák meg. A két előbbi iskolában az I. és II. éves tanulók vizsgáztak, a két utóbbi az 1935. évben nyílt meg, ezekben tehát csak az I. éves tanulók vizsgáztak, illetve fognak vizsgázni. Minden magyar kiskgazda, aki csak teheti, kötelességének kell érezze, hogy serdülő fiait gazdasági iskolába adja. Egyedül a gazdasági tudás és kultúra az, amely fel tudja emelni Erdély magyar földmivelő népét a mai nyomoruságos helyzetéből. Valósággal gazdasági és kulturális forradalomra van szükség, hogy a régi maradi termelési rendszerrel szakítani tudjunk. Hány olyan faluban van még ma is meg a nyomáros rendszer, amelynek jó termőtalaja van és amelyet parlagon hevertetni bűn és véték, amikor áldástadó termést tudnánk a parlagterületekről évenként learatni. Az iskolába kerülő ifjak komolyan veszik feladatukat és szorgalmasan tanulnak. A szülők feladata, hogy gyermekeiknek lehetővé tegyék a föld jobb megmunkálását és kihasználását azáltal, hogy gazdasági iskolába adják. Az iskolák két téli tanfolyamon oktatják ki az ifjakat, amikor a külső, mezei gazdasági munkák szünetelnek, októbertől áprilisig. Minden erdélyi magyar kiskgazda érezze erkölcsi kötelességének, hogy fia gazdasági téren való neveltetése, kiképzése érdekében minden tőle telhetőt megtegyen. Ez annál is inkább kötelessége minden szülőnek, mert a szegényebborsu gyermekek részére ingyenes helyek is vannak az iskolákban. Ugy az iskolák igazgatósága, mint az E. G. E. szívesen és díjtalanul ad meg minden felvilágosítást az érdekelteknek.

Állattenyésztés - Takarmányozás

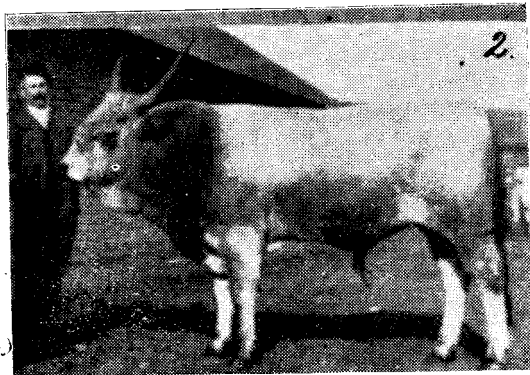
Az O. M. G. E. országos mezőgazdasági kiállítása és tenyészállatvására.

Az O. M. G. E. kiállításai évről-évre hatalmasan fejlődnek, keretei bővülnek, látogatóinak száma növekszik, a kiállított anyag minőségének színvonala és a vásár forgalma emelkedik.

Geist Gyula „Gusztály fia 14” angol telivér ménje, a nagydíjat és a földm. miniszter, továbbá a Magyar Földhitelintézet tiszteletdíját nyerte.

A kiállítás sikerét biztosította a harmonikus munka, jóakaratu kormánytámogatás, a magyar gazdák szaktudása, minden nemes ügyért való lelkesedése és említsük meg itt a kedvező

Károlyi László gróf 593. k. sz. „Tokás 192.” hároméves magyar bikája, a nagydíjat és a földm. miniszter tiszteletdíját nyerte.

derős, napsugaras, meleg időjárást is, amely a kiállítás látogatottságához és hangulatához lényegesen hozzájárult. A kiállítás az utóbbi öt év alatt óriási fejlődést mutatott. A dekonjunktura idején a „hűtlen szerelmes” módjára a gépgyárak

Farkas Ferenc „Előd” nevű telivér szimmentháli bikája a nagydíjat és a földm. miniszter tiszteletdíját nyerte.

Károlyi László gróf magyar fésűsgyapjas merinói juhái I. díjat nyertek.

egyrésze cserbenhagyta az O. M. G. E.-t. Az idén ott bugtak, zakatoltak a gazdasági terményeket és termékeket, takarmányneműeket feldolgozó gépek. A kisgazdák ezrei, gazd. egyletek, iskolák, állami intézmények, falusi háziipar, tejjgazdaság, szövetkezeti élet, bortermelők, méhészek, erdészek, vadászok stb. stb. mind-mind külön önálló csoportokban vettek részt a kiállításon, amelynek ünnepélyes megnyitása az idén is Horthy Miklós kormányzó jelenlétében folyt le közvetlen, meleg, meghitt keretek között. Még felsorolni is sok volna a kiállított anyag gazdagságát, ezért csak egy pár képben ismertetjük a kiállított tenyészállatok egy részét.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete expresszhízóinak csoportja.

A fűmagtermesztés jelentősége.

Irta: Grábner Emil.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A mostani viszonyok között csak olyan rét- és legelő-javítási eljárások jöhetnek számításba, amelyek nem költségesek és főképpen olyanok, amelyek készpénzkiadást nem igényelnek. A legtöbb ilyen gazdaságban már a *gyepterületek őszi és tavaszi fogasolása, vagy még inkább késboronálása, egyuttal rendszeres ápolása is jelentékeny termésjavítást szolgáltat*, mert ezek a területek csaknem általánosan annyira elhanyagolt állapotban vannak, hogy már az egyszerű és nem költséges ápolási munkák is lényegesen javíthatják azok terméseit.

A gyepterületeink rendszeres ápolásával kapcsolatosan különösen akkor nyerhetünk a terméshozásuk és a termésük minőségjavítása terén hasznos eredményeket, ha azok megfelelő trágyázásáról és felújításáról is gondoskodunk.

Ezeknek a területeknek rendszeres trágyázása a mostani viszonyok között nehéz kérdés, mert kevés olyan gazdaság van, amelynek azokra is jutna istállótrágyája és a műtrágyák használata a pénzühiányon akad fenn. A fűfélék azonban csak jó termőerőben levő talajokon szolgáltatnak nagy terméseket. Ezért a gyepterületek trágyázási kérdésének okszerű megoldása is alapvető feladat. *A jó trágyaerőben levő talajokon természetes úton is megjavul a gyepterületek növényállománya, de az felületés nélkül mégsem lesz kifogástalan.* Sok olyan rétterület van, amelyek talajának termőereje természetből fogva jó, az áradások útján beiszapoltt területek trágyázása sokszor nem is szükséges és még ilyen területeken sem kielégítő, vagy

nem olyan foku a gyepterületek termése, mint amilyen az lehetne, mert azok növényállománya nem olyan fűfélékből áll, mint amilyen az adott viszonyokat a legjobban képes hasznosítani.

A legtöbb gyepterület növényállományát olyan fű- és herefélék alkotják, amelyek az adott tenyészfeltételek alapján ott megélni és elszaporodni képesek. *Ha a gyepterületek megfelelő ápolásával és trágyázásával kedvezőbb tenyészfeltételeket teremtünk, akkor az értékesebb fű- és herefélék azokon természetesen elszaporodnak. Ilyen esetben sokszor olyan fű- és herefélék is betelepednek, amelyek ugyanazon gyepterület elhanyagolt állapotában azon alig találhatók.* A növényállomány ilyen átalakulása azonban többnyire lassu és nem kifogástalan. Teljes és gyors eredményeket csak akkor nyerhetünk, ha a gyepterületek termésének megjavítását a *megfelelő fű- és herefélék felülvetésével, vagy a gyepterületek felújításával biztosítjuk.*

Kevésbé kedvező viszonyok között is nagyobb széna- és fűterméseket lehet nyerni, ha az adott tenyészfeltételeknek megfelelő fű- és hereféléket céltudatosan elszaporítjuk. Ez *legbiztosabb sikerrel felülvétessel, vagy a gyepterületek feltörésével és új vetésével, vagyis felújítással történhetik.*

Mindkét esetben az a fontos, hogy az *értékes fű- és herefélék magja kellő mennyiségben és olcsón álljon rendelkezésre.*

Ez úgy lehetséges, ha az adott viszonyok között legértékesebb fű- és hereféléket magunk termesztjük. Így a felújítást nagyobb összegű készpénzkiadás nélkül, olcsón végezhetjük és a gyepterületeinket 3—4 éves szakaszokban, megfelelő növényállománnyal eredményesen felújíthatjuk.*)

Ennek az eljárásnak előnye még az, hogy így jó természeti értékkel bíró fűfélék magját biztosíthatjuk a felújítás céljaira. Ez azért fontos, mert *ugyanazon fűféle különböző származású magjának termesztési értéke nagyon különböző.*

Olyan gazdaságok, amelyeknek nagy gyepterületeik vannak, a fűmagtermesztéssel kapcsolatosan azok nemesítését is könnyen felkarolhatják.**)

A fűmagtermesztést eladás céljából ezidőszent bajos fejlesztetni, mert a piac felvevő képessége nem nagy. De ha a gazdasági viszonyok megjavulnak és a gyepterületek rendszeres felújításának hasznát az érdekelt gazdaságok felismerik, ebben az irányban is fejlődésre számíthatunk. A zöldmezőmozgalom ezen a téren értékes fejlesztő munkát végezhet.

*) A fű- és herefélék magtermesztését Szilassy—Grábner: „A szálas takarmánynövények termesztése” című könyve ismerteti.

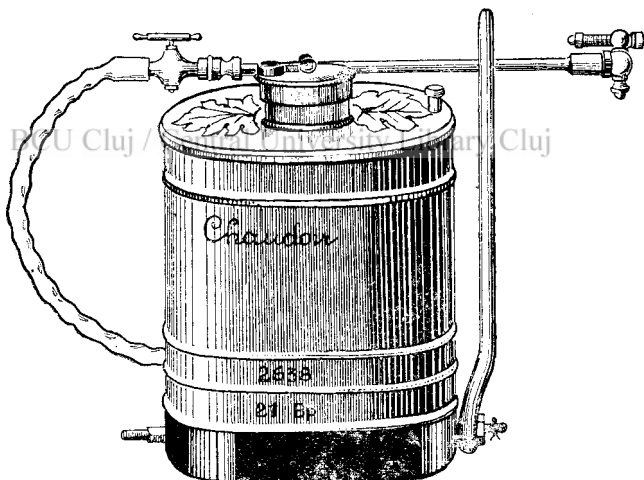
***) Grábner: A gazdasági növények nemesítése. Pátria, Budapest.

Szőlészet és borászat

Rovatvezető: dr. Eöry István.

A peronoszpóra.

A *peronoszpóra* (*Plasmopora viticola*) a telet ugynevezett téli spóra alakban éli át, ami a fertőzött levélhajtás és fűtrészekben jön létre. Tavasszal a spóra apró termőszálakat hajt, aminek a végén parányi szaporodó szervek u. n. conidiumok teremnek. Ezek az apró conidiumok a föld színéről valami uton-módon a levélre jutnak. Rendesen az eső szokta sár alakjában felverni, vagy a szél viszi azokat tovább. A levelen az első eső vagy harmatcsepben a conidiumok rajzósejteké alakulnak át, amelyek tovább fejlődve kicsiráznak és a szőlő zöld részeinek légző nyílásain keresztül szívó fonalat bocsájtanak a belső sejtállományba. Ezek a szívószálak a sejtben lévő táplálékot el-

Háti permetező gummimembránnal. Alacsony nyomással dolgozik. Csak jól karbantartva ad kielégítően finom ködszerű permetet.

vonják és rövidesen a sejt *elhalványodik* majd *elpusztul*. Erről lehet a peronoszpóra jelenlétét megállapítani, mert ha egy beteg levelet a világosság felé fordítunk, úgy ott ahol a gombafonal élőködik egy világosabb áttetsző ugynevezett „olajfolt” látható. A fertőzéstől (a rajzósejtek csirázásától) az olajfolt megjelenéséig eltelt időt *lappangási időnek* nevezzük. Május elején a lappangási idő 15–18 nap, míg május végén 12–15 nap, míg őszig fokozatosan csökken.

Az olajfoltokból kedvező, nedves, időjárásban fehér szálak törnek elő, amelyek végén a már ismert parányi szaporodó szervek, conidiumok vannak. A fertőzés tehát esős vagy nehezen

felszáradó harmatu meleg időben történik azáltal, hogy a víz-cseppekben a rajzósejtek kicsiráznak. A védekezésnél ezt kell elpusztítsuk mert így a bajt csirájában fojtjuk el. Általánosan elterjedt védekező szer a mésszel közömbösített rézgálic oldat, az ugynevezett bordói lé. A permetet levét minél finomabb permet alakjában juttassuk a levelekre és vigyázzunk, hogy a levelek fonákjára is kerüljön permetlé.

Aminí sok helyt permetezni szoktak az csak festés, de nem védekezés. Először is az oldatban igen sok meszet tesznek (a helyes arány 1 kg. rézgálicra 1 kg. szalonnás mesz), másodsor pedig gyenge szórásu alacsony nyomással dolgozó permetező gépet használnak. Az első permetezés ideje amikor a hajtások csaknem arasznyi hosszúak és még fertőzés nincs. Az oldat $1\frac{1}{2}\%$ -os erős. A permetezés ködszerű legyen, az porszerűen hulljon a zöld részekre és a cseppeknek nem szabad összefolyni. A második permetezés ideje amikor a szőlő a virágzást befejezte. Az oldat legyen 1% -os erős. A permetezés kivitele mint fent. A további permetezéseket három hetenként, sőt erős időben sűrűbb időközökben is ismételjük $1\frac{1}{2}$ — 2% -os oldattal. Mindenkor külön készítsük el a méz és külön a rézgálic oldatot. A rézgálicot zacskóba kötve függesszük a vízbe, mert így hamarabb oldódik és könnyen meggyőződhetünk a feloldódásáról. Összetöltésnél mindig a rézgálic oldatot töltjük a mészoldathoz. A keverék hatásosabb lesz és a levelekre is jobban tapad.

A szőlősgazdák figyelmébe! Az új szőlőtörvény lapzártakor jelent meg. Így ez alkalomból csak a most bejelentendő dolgokat közöljük. Április 23.-ától számított 60 napon belül, június 21-ig bezárólag minden szőlőbirtokos köteles az illetékes községi előljárásnál pontosan bejelenteni a szőlővel beültetett területének nagyságát, a szőlőfajok feltüntetésével. A bejelentés elmulasztása 1000—15.000 lejig terjedő büntetést von maga után.

Eladó: **Örvös fácán tojás**

az előjegyzés sorrendjében, darabja **15 Lei**

Tenyész fácán

3 × 1, törzsenként **600 Lei**

Az árak csomagolással ab feladó állomás értendők. 50% előre a megrendelésnél, 50% utánvétellel.

P. Kováts Géza fajbaromfi-telepe Jerbuş-Reghin, jud. Mureş.

Ugyanott 100 tojásos **keltető gép**, díjazott, darabja 1500 L.

Egyleti élet

Gazdaköri teendők. (Tartsunk fajállatokat.)

Ford, a világhírű autógyáros, a munkásai számára épült muzeum megnyitása alkalmával a következő érdekes beszédet tartotta: A világ állandóan halad. Figyeljük csak meg, hogy öt, tíz év alatt mennyire megváltozik minden. Az hogy ez a haladás tényleg előre a boldogulás felé történjék az tőlünk *emberektől* függ! A haladás természetesen tengsok ujszerű változást hoz, amihez sokan nem tudnak hozzászokni. Ezek tönkre mennek. Egyesek azonban az új helyzetet nagyszerűen kitudják használni, meggazdagodnak. Az egész vagyonomat — fejezte be a beszédét Ford — annak köszönhetem, hogy *mindig előre elvoltam készülve a változásra* és ha az új dolog amit az hozott jó volt, *nem haboztam bevezetni*.

A Ford szavai minket gazdákat is meggondolásra készítettek. Azt, hogy a világ halad mindnyájan észre vesszük, de igyekezünk e világgal együtt haladni? Kevés kivétellel úgy csendesen magunkban nemet kell mondjunk. *Elmaradtunk bizony jócskán a világtól.* Az állattenyésztésünk például gyökeresen megváltozott. A szép fehér gulyáink eltarkultak. Idegenhoni igényesebb fajtákat terjesztettek el. A múlt évi Erdélyi Gazda közölt is egy térképet az ország különböző vidékeire ajánlott fajtákról. A megfelelő vidéken *hiába* akarunk más fajta marhát tartani, annak kistenyésztésben magja vész, mert a községi apaállatok csak a köztenyésztésre *előirt* fajtákból valók. Ha nincsen kellő tőkénk önálló tenyésztés fenntartására úgy lássunk előre és a köztenyésztésre kijelölt *fajtából igyekezzünk tisztavérű fajállatot beszerezni és takarmányozzuk azt úgy, ahogyan hasznosítása megkívánja.* — Ha tisztavérű teheneket tartunk a him utódokat nagyszerűen tudjuk apaállatnak értékesíteni. Ismerek kigazdát aki 3 tisztavérű szimmentáli tehén után, minden évben elad 9000—14000 leiert egy 1—1³/₄ éves bikát. Szinte hallom az ellenvetést, hogy a fajmarha drága. Egy szép tehén 7000—9000 lei, honnan vegyük ezt a tenger sok pénzt?

Az állat úgy tekinthető mint egy takarékpersely, amibe apránként tesszük be a pénzt, a végén hatalmas összeg gyűl össze. A faj marhánál is ezt az elvet kövessük. *Cseréjük ki korcs borjainkat tisztavérű fajborjuval.* Fáj az ember lelke, amikor látja a vásárokon az összeszedett szebbnél szebb valódi fajborjukat a mézszárosoknál. Azon a vidéken ahol a kormány például szimmentáli marhát ir elől, de az emberek mindenféle korcs tarka-barka teheneket tartanak, milyen egyszerű lenne a gazdakörnek közbe lépni. Több gazda összebeszélne és leutazna száz vidékre vagy más olyan helyre,

ahol valódi szimmentáli marhát tartanak. A vásárra felhajtott borjúkat inkább egy kicsivel drágábban mint a mézáros összevásárolnák és közösen fogadott autóval, vagy szekérrel hazaszállítanak. Így olcsón, 1500—2000 leiert, tisztavérű tenyészállathoz jutnánk. 1000—1200 lei megtérül az eladott korcs, borjuból. Az állatt kicseréléssel azonban nem végeztünk el mindent, ha nem takarmányozzuk megfelelően, akármilyen fajta borju legyen az, hitvány tenyészanyagot szolgáltat. Ezért igyekezzünk szántóföldeinken is takarmány növényeket természetien, főleg pillangós viráguakat, lucernát, lóherét vagy oldalasabb helyen baltacimet vessünk, keverék takarmánynak zabosbükkönyt. Nyárára pedig gondoskodjunk csalamádéról.

A faj tehén megfelelően tartva nagyobb hasznot ad, eladva pedig jobban fizetik. Fajapaállattal befedezve az utodók sokkal értékesebbek. A bikaborjut, mint apaállat nagyon jó áron adhatjuk el 1—1½ éves korában.

Ha a gazdasági élet változásaira idejében felfigyelünk és másokat megelőzve vásárolunk a vidéknek megfelelő fajállatot, úgy járunk, mint Ford, a helyzetet kihasználhatjuk és a vidék állattenyésztésében vezető szerepre tehetünk szert jó állattainkkal.

Gazdanap Capuşul-Mican. Az E. G. E. által rendezett ghilăui gazdasági tanfolyam eredményeként alakult Capuşul-Mica-i gazdakör június 2-án szántásversennyel, ekebemutatóval, gazdasági udvar versennyel kapcsolatos gazdanapot rendez.

Méhészeti tanfolyamok. Sikeres méhészeti tanfolyamot rendezett az E. M. E. Reghinben április 9—20. napjain, 53 résztvevővel. Ujabb tanfolyamot rendez az egyesület az E. G. E.-vel karöltve Rimitean április 27-től május 6-ig. Május hónap végén Clujon, majd Uioara de Mureşen fog tanfolyamot rendezni az egyesület.

Tagdíjnyugtázás.

Az E. G. E. titkári hivatalához a következő tagdíjak küldettek be:

Alapító díjba 2000.— leit befizetett: M. L. Sângeorgiu, V. S. Cluj, K. K. Suciag.

1936. évi tagdíjat fizetett: dr. D. Á. Cluj, Gazdakör Măcău, özv. P. S.-né Viseul de sus, Gazdakör Bicfalau (1935—36—37. évre), B. Ő. Vingard, B. S. Lunga, ifj. B. Gy. Micloşoara, Gazdakör Periam, K. F. Conglet, Gazdakör Zoltan, Ref Kulturház Chişineu-Criş, Gazdakör Tuşnad (1933—36. évi), K. J. Brad (30.—), Gazdakör, Fogy. szöv. Cernatul de sus, M. J. Vama, T. G. Vinţul de jos, dr. N. E. Cluj, T. L. Tileagd, A. D. Huedin, dr. M. M. Oradea, gr. H. I. Blajel (720.— L.), M. L. Sânvasii (300.— L.), O. Ū. Mădăraş (320.— L.), Sz. D. Cluj (80.—), br. B. Gy. Gărdani, D. Gy. Zau de câmpie (80.—), Á. I. Chidea, V. I. Tg.-Mureş, id. P. J. Ciceu-Ciuc, Gazdakör (360.—), U. J. Cămăraşul, Franco Rom. Bizt., Cs. M. Tg.-Mureş, M. S. Mihiş, M. I. Sânpaul, V. I. Luduş, Sz. F. Nandra, S. G. Balda, Sz. M., U. F. Năoiu, F. J. Koronalmom, Z. Gy., Fogy. szöv. Birchiş, N. E., R. S., H. S., ifj. B. J., V. D. Mociu, A. B. Tg.-Mureş, K. I. Crasna.

Törvények, rendeletek

Rovatvezető: Dr. Schilling Dezső.

Az új közigazgatási törvény megállapította a községi adók és illetékek összegét. Az új közigazgatási törvény sok változást eszközölt a városi és községi adók alkalmazása és kivetése terén. Az egyes kategoriákból csak a gazdákat közvetlenül, vagy közvetve érdeklő tételeket ismertetjük alább. A bér 15%-a fizetendő a butorozott szobák, 10%-a a tejcsernokok, gabonakereskedők üzlethelyiségei után. Magyar nyelven irt cégtáblaszöveg után nem kell külön adót fizetni, ha a magyar szöveg betűi nem nagyobbak, mint a román szövegé. Minden háztartási alkalmazott, személyzet után, kivéve a gazdaságban alkalmazott személyeket, 180 Lei fizetendő évenként. A városba bevitt, vagy onnan kihozott áruk értéke után 0,2% (kéttized százalék) köveztvám fizetendő. **Marhalevél díjak:** szarvasmarha 40 Lei, borju 10 Lei, sertés 20 Lei, juh, kecske 5 Lei, malacé díjmentes. Levágott állatok után darabonként 2—3 Lei fizetendő. Személyazonossági igazolványért 5 Lei, bejelentő hivatalhoz bejelentés 10 Lei

Az egyenes és közvetett adók emelése. Az állami költségvetés egyensúlyának biztosítása érdekében a pénzügyminiszter az egyenes és közvetett adók emelését vette tervbe. A földadó előirányzatát 500-ról 550 millió leire emelte, vagyis 10% kal emelkednék így a földadó 193-ban. A házadó ezzel szemben 22%-kal. A közvetett adók egy milliárddal való emelését vette tervbe ezenkívül a pénzügyminiszter.

Esedékes a konverziós tartozás részlete. Május 15-én tartoznak fizetni azok az adósok, akik tíz, illetve tizenhét év alatt kötelesek tartozásaikat kiegyenlíteni.

A vasuti szállítmányokra vonatkozólag új rendeletet adott ki a CFR igazgatósága. A mezőgazdasági termények szállítására vonatkozólag a CFR igazgatósága új rendeletet adott ki, mely szerint minden ilyen természetű csomag után 1936 május 1-től kedvezményes tarifa bélyegilletéket kell leróni. Vagontételekben történő szállítás esetén a viteldíjat minimálisan 3000 kgr. után kell megfizetni, még ha a szállítmány sulya ezt el sem éri. Legkisebb szállítási díj 30 Lei. Az utánvételi díj a szállítmány 1 százaléka. Az utánvételes csomag sulya 5 kgr.-nál kevesebb nem lehet.

Megnehezítik a sertéskivitelt. A földmivelésügyi miniszterium rendeletet adott ki, amely szerint ezentul csakis olyan sertésszállítmányokat lehet Romániából Csehországba szállítani, amelyek az állatkiviteli szindikátusok szövetségének igazolványával vannak ellátva. Hasonló megnehezítő rendelkezés történt a vágott sertéshusra vonatkozólag. A rendelet célja az, hogy a kontingensen felüli kivitelt megakadályozzák.

6 % -os forgalmi adó gyümölcskészítmények után. A forgalmi adótörvény alkalmazására a pénzügyminiszterium a következő újabb rendeletet adta ki: Bármilyen sütemény izzel vagy anélkül, zsemek, mindenféle kompótok cukorral, vagy anélkül, bármilyen csomagolásban; mézben, cukorban, vagy szeszben eltett gyümölcsök vagy gyökerek; szirupok, gyümölcslevek cukorral, szesszel vagy anélkül; gyümölcskészítmények édesítő anyagokkal 6 százalékos forgalmi adó alá esnek. *Kandirozott gyümölcsök után 12 és fél százalékos fényüzési adó fizetendő.* — Ezt az újabb megterhelést a kereskedelem bizonyára a gazdákra óhajtáná áthárítani az árak lenyomásának formájában, holott a gyümölcsárak a tavaly is oly alacsonyok voltak, hogy a termelési költségeket is alig hozták ki.

Leegyszerűsítették a szindarabok engedélyezését. A helybeli művészeti felügyelőség közli, hogy a következő szindarabok engedélykéréséhez nem szükséges a szöveget 2 példányban mellékelni: Az ördög párnája, Nótás Kata, Sárga csikó, Cseperke kalap, Méltóságos csizmadia, Érik a rozs, Tépett rózsza, Csöndes Juli, Enekes madár, Veres haju, Felhő Klári, Gyimesi vadvirág, Cigány, A csikós, Ördög mátkája, Betyár kendője, Gyöngyvirág, Mánás Miska, Duszgazdag, Falurossza, Paraszt kisasszony, Csodatevő orvosság, Az új bíró, A nagy csomag, Szerelmes levél és Bandi Gulyás. A kérvényeket a „miniszterhez címezve” és 8+1 lei bélyeggel felszerelve a rendőrfőnök, vagy falvakban a főszolgabíró láttamozása után „Inspectoratul Teatrelor Cluj, Str. Şaguna No 22.” kell beküldeni. A kérvényeket 4 héttel az előadás előtt kell be adni. Ha az előadandó darab nincs az itt közölt címjegyzékben, akkor a kéréshez mellékelendő a szindarab is 2 példányban.

A gabonaértékesítés monopolizálása. Sassu földművelésügyi miniszter a gabonaértékesítést új alapokra óhajtja fektetni. Terve az, hogy a gabonaneműek értékesítését a szövetkezetek kezébe adja egyedárusítási joggal.

A közbiztonságot képező falusi ingatlanok kötelező biztosítását tárgyaló törvényt szavazott meg a parlament ápr. 4-én. E szerint a belügyminiszterium hatáskörébe tartozó városok, megyék, községek tulajdonát képező házak, berendezési tárgyak, valamint az általuk kezelt intézmények, alapok, stb. tűz ellen biztosítandók a belügyminiszterium biztosító osztályánál. A biztosítási díjat a törvény végrehajtási utasítása fogja megállapítani. A magán intézetekkel kötött korábbi biztosítások érvényüket veszítik.

Nitrogénygyűjtő baktériumok 5 kat. hold területre jutányosan beszerezhető. Lóherével vethető el. Cím és bővebb felvilágosítás a kiadóhivatalba.

Keresek szerényigényű ispánt hosszabb gyakorlattal. Fizetési igény, eddigi működés, iskolai végzettség, személyi adatok Mahler Tibor földbirtokos Sălard, jud. Bihor küldendő.

Szövetkezeti élet

Rovatvezető: Dr. Oberding József György.

Közgyűlést tartott az aiudi Hangya Központ és Unió.

Április 17-én az aiudi Hangya Központ hatalmas épülete ténylegesen egy mozgalmas hangyaboly képét mutatta, 320 tag-szövetkezet küldötte ki 100 megbizottját a közgyűlésre. Reggel 9 órakor dr. Drexler Béla elnök nyitotta meg a közgyűlést, majd dr. Harmath János vezérigazgató ismertette a központ mérlegét, mely a központ eredményes munkájáról tett bizonyosságot. Dr. Harcsár Géza elnök az Ellenőrző Unió közgyűlését nyitotta meg, Dósa Albert igazgató az évi zárszámadást és költségvetést olvasta fel. Az elmondottak és felolvasottak azt mutatták, hogy a fogyasztási szövetkezetek élete nagy lendületet kapott, nemcsak a vezetők és tagok, de a nép is mindenütt feleszmélt a szövetkezetek fontos voltára és lehetősége szerint igyekszik építeni azokat. A közgyűlés befejezéséül dr. Nagy Endre a Ciumbrudi gazdasági iskola közismert kitűnő igazgatója előadást tartott a gazdasági iskolák hasznosságáról. Megemlítette, hogy a mai ifjuságnak az Isten és a földszeretett mellé a szövetkezetet is be kell kapcsolni, hogy jellemképzése Krisztusi értelemben tökéletes legyen!

A közgyűlést közebed követte, melyen lelkes hangu pohárköszöntők hangzottak fel. Ezek során dr. Harmath vezérigazgató szavai nagy tetszést arattak, ki többek között megjegyezte, hogy a szorgalmas hangyák nem a sok szó és külsőség, de a csendes, eredményes munka emberei! Nagy hatást váltott ki Szász Ferenc E. G. E. kiküldött beszéde, emlékezetes marad Vári Domokos kedves, szívből fakadó verses felköszöntője is.

Ebéd után a gyülesezők dr. Nagy Endre meghívására kimentek a ciumbrudi gazd. iskolát megnézni, Őszinte elragadtatással állottak meg a messzi vidéki emberek az új iskola Bethlen cimeres kapuja előtt, mely új életet van hivatva vinni a magyar gazdák közé. Dr. Nagy igazgató vezetése mellett megnézték a napsugaras, világos tantermeket, egészséges, tiszta hálókat, vízvezetékekkel ellátott, meglepően modern mosdókat, szépen felszerelt szertárakat és a tágas tanácskozótermet. Az ebédlőt, mely valóságos télikert, a konyhát, melynek nagy kemencéjébe van beépítve a meleg vizet szolgáltató vízvezetéki gépezet. Sor került a kertre is, hol újtipusu Wolf-kapával dolgoznak, itt vannak a melegágyak, melyekben 40–50 cm. a trágya s a langoságyak, melyekben 20 cm. erős, szépen fejlett palánták mutatják a szakszerű kezelést. Az iskola gyümölcsöse 186 drb most ültetett csemetéből áll, mely 57 féle gyü-

mölcsöt fog teremni. A fák törpetörzsűek, gyökerük körül feltöltve, hogy a gyökérnyak védve legyen, augusztusban kerül tányérozásra a sor. A széleken körbe füzérfák vannak ültetve. Ide látható az iskola 20 hold szántója és 36 hold szőlője, utóbbi arról híres, hogy termése a párizsi világkiállításon első díjat nyert! Megnézték a modern gazdasági épületeket, emeletes disznóólat, higiénikus istállót, kerekeshelyet. Megelégedéssel távoztak a vendégek

A közgyűlést a fehér asztal zárta be, mely mellett most már bucsuszavak hangzottak el. A csiki kiküldött zamatos székely beszéde sokáig fülébe fog csengeni a jelenvoltaknak, ki azt mondta, hogy ezzel engedték el a Hargita aljáról: „legyen szüves menjen el kelmed és ismerkedjék meg a központi vezetőkkel, mert akármilyen fényes a szekér, rud nélkül mit se ér az!” Megható volt a csángó félkaru, féllábu kiküldött, ki nem szavaltat akart mondani, csak segítségét kínálta fel az arra szoruló testvérszövetkezeteknek. Olyan is volt, ki azt mondta, hogy sir benem a szó, mert nem tudja nyelvem kifejezni, amit érzek! Ezek a szebbnél-szebb beszédek mind a nagy szövetkezeti együttérzés, testvéri szeretet megnyilvánulásai. Csak az, aki ott volt, láthatta igazán, hogy milyen áldó hatása van a szövetkezeti életnek.

Horváth Ella.

Bánsági piaci árak: Buza 400—405, tengeri 295, zab 330, árpa 300, korpá 260, cirokmag 220, tökmag 700, muharmag 500 Lei 100 kg.-ként.

Regáti borárak. A szőlőtermelés védelméről szóló törvény hatása sem Erdélyben, sem a regátban még nem érezhető. Mivel a tavaszi munkák kezdetével a gazdáknak szükségük van a pénzre (munkáltatás, rézgalic, raffia, karó stb.), kénytelenek az eddiginél is alacsonyabb áron dobni piacra boraikat. Odobești vidékén megint 1'80—2 Lei egy liter gyengébb bor, amelyet tömegesen hoznak Erdélybe az itteni árak letörésére.

CSÁKY FERENC

»Sertéshizlalás - Expresshizlalás«

cimű könyvét a haladó gazda nem nélkülözheti. A könyv a sertéshizlalásnak egészen új alapokra való féktetéséről ír szakszerű részletességgel. Egy gazda asztaláról sem hiányozhat!

Ára 295 lei, ajánlott küldés esetében 24 leivel drágább.

Csáky Ferenc: »Expresshizlalás és annak legujabb eredményei«

cimű könyv az elért eredményeket tárgyalja rövidebben. Ára 40 lei. Postán küldve ajánlottan 12 leivel drágább. — Az ár előzetesen való beküldése mellett

kapható az E. G. E.-nél Cluj, Str. A. Mureșan 10.

V e g y e s

Halálozás. Dr. füleki Sinkovits Ottó, a Háromszékvármegyei Gazdasági Egylet volt elnöke, az E. G. E. alapítótagja április hó 8.-án Budapesten elhunyt. Holttestét családja hazaszállította Catalinára, hol husvét másodnapján helyezték örök nyugalomra. Halálát özvegyén és kiterjedt rokonságán kívül az ismerősök, jóbarátok és tisztelőinek nagy serege gyászolja. Emléke legyen áldott, pihenése csendes.

Hogy él az abessziniai rabszolga. Lesvich Kálmán nem rég tért haza Abessziniából és mondja, hogy ma csak rabszolga gyereke lehet rabszolga. A felszabadításért nem lelkesednek a rabszolgák, mert semmijök sincs, amivel szabad polgári életmódhoz kezdhethének. Nincs semmi anyagi erejük, de a szabad polgár fogalma is ismeretlen előttük. A rabszolga egészen állati sorsban él. A gazdaságban erejével sokszor az állatokat helyettesíti (malom, gépek hajtása stb.). A legkisebb hibákért rettenetes büntetéssel sújtják őket és babonásan félnek, irtóznak a vértől. Egy-egy rasznak több száz rabszolgája van, kik legjobban érzik magukat az állatok között. A lovakon kívül nagyon sok szamar és öszvér van a gazdaságokban. Egy rasznak 4000—5000 darabból álló tehéncsordája van, melyet rabszolgák őriznek. Tejet csak az európaiak, a kis gyerekek és a borjuk fogyasztanak Abessziniában. A birka- és kecsketeenyésztés fejlettebb, sertéshúst csak európaiak esznek, a sertéshúsfogyasztást az abesszin vallás tiltja. A baromfiak kisebbek, mint Európában. Egy tyúktojás 30—35 gramm.

Fagykárók. Az idei április időjárása igazolta a reá alkalmazott jelszó jogosultságát. Szélsőséges meleg és hideg, eső és hó váltakoztak szinte hetenként. Különösen a gyümölcsösökben okozott károkat a fagyhullám Erdély különböző vidékein. Legtöbbet szenvedtek a korán virágzó őszi és nyári barackok. Kevesebb kár érte a később virágzó fajtákat. Ajud vidékén a barackok 50—100%-os kárt szenvedtek, hasonlóképpen Clujon is. Turdamegyében a mélyebben fekvő táblákon az őszi búza is megfagyott.

A „Soia” olajosmagvakat termelő és exportáló részvénytársaság az 1936. évre szerződésileg lekötött szójababtermelésért a vagonenkénti átvételi minimális árat 30.000 lejről 40.000 lejre emelte fel.

Gyümölcsészetben és szőlészetben jártas, nőtlen, irodai munkához is értők, bizonyítvány másolataikat küldjék gr. Degenfeld gazdasága Arduşat, jud. Satu-Mare címre.

Mezőgazdasági gépek, eszközök
és anyagok nagybani lerakata.

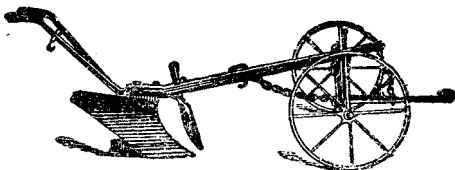
Talajmivelő, vető, cséplő,
megtisztító, burgonyakisze-
dő stb. gépek nagy raktára

Minden típusu, eredeti

SACK ÉKÉK

és azok szerelvényei

Az eredeti Sack eszkö-
zök fő ismertetőjelei:
**Gondos gyártás
és nagyértékű
anyagminőség!**

Csak eredeti Rud. Sack alkatrészeket vásároljon, mert az alkatrész
értékét egyedül az anyag minősége és pontos kivitele szabja meg.

Lerakat:

KLUSCH JÁNOS, CLUJ

Str. Masaryk No. 21. — Telefon 512.

Gróf Károlyi uradalomból importált első leszármazásu,
kiváló gyapjuval rendelkező

merinói kos bárányok

előjegyezhetők.

Gróf Degenfeld Uradalma Hodod, jud. Sălaj.

Fajtiszta, fajazonos, szavatolt csiraképességű

eredeti
erfurti,
hollandiai
és dániai

Főzelék
Zöltség
Virág
Fű és
nemestett
takarmány
és répa

MAGVAK

„ERFURTH” Salamon és Stefan

magtermelés és magkereskedés

Cluj, Piața Mihai Viteazul 38. sz.

Legkisebb rendelést is azonnal postázunk. — Árjegyzék ingyen.

Bizsitsuk jövő évi gyümölcstermésünket!

A SIKER TITKA!

Lombhullás után permeteleztünk

50%-os Neodendrinrel

20% BORDÓI LÉ és AMONIUM KEVERÉKKEL,

a fák törzsére helyeztünk **SOTOR ENYGYŰRŰT,**

a fák törzsén a vértelves foltokat kemjünk be

POMRIN VÉRTELEF-KÁTRÁNYVAL

és akkor mindent megellünk a fán felül állati és növényi kártevők kártételei kiirtása érdekében. — A fennírt szerkelet készíti:

Moskovits Ipartelepék Rt. Oradea.

I I I

**I - Mely árszás!
Bó Irágyázás!**

**Szakszerű melszés!
Helyes fatakarítás!**

Idejében, megfelelő, megbízható növényvédelmi szerikkel való permetezés

Képviseletek: Ajud: Hanyra Kézpont és számos vidéki fiókkal. Winkler János utóda, Marx & Co. Buzsog: Butzanlándor Landw. Verkauftshalle, str. M. Weis. Cluj: Blasiu Sándor Utóda, Dr. Morasz Béla. Dej: Szagvártó Sámuel, Coroi: Szathai László, Mandl Ferenc, Weisz Lajos. Târgu: Frenkel Ignác és Fla. Salmir-Mezsgazdák Rt. Sibhei: Keszner Ador és Fla. Bănuşere: Hărăncu Vilmos Ul. és Neamza és Marcovits. Serr: Măglovits László. Sornetia: Boosánczy Irvadar és Fla. Zădă: Gazdasági Egylet és Eder Géza. Simleu: Stănuţai: Mihácz Ferenc. Engel. Sámuel. Sălaj: Căştian Miklós, Róth Armin, Sipos Imre. Arad: Mezőgazdák Kereskedelmi R. Timişoara: Cea-Krayer Rt., Mezőgazdák Kér. Rt. Fiókja. Lug j: Ignajlo Stăncuşky, Deva: Coop. Regională Hunedora. Alba-Ira: I. B. Misselbacher sen. Rt. Orştie: M. Beekner. Odorhei: Zöld János. Sf. George: Dr. Barabás és Sipos Hanyra tanrúval ráköt. Jg.-Szász: Bene Albert, Sighişoara: I. B. Misselbacher sen. A-C. Medias: Johann Schmidt, Fried. Oberth. Wilh. Oberth. Huedin: Mátvas János, Turda: Cosovan János. Târgu-Mureş: Harath Balázs, Gherla: Zabulic János.